

ПОВЕЗАНОСТ ПЕРФЕКЦИОНИЗМА И ПРОКРАСТИНАЦИЈЕ КОД СТУДЕНАТА: МЕДИЈАТОРСКА УЛОГА АНКСИОЗНОСТИ

Биљана Трифуновић Маринковић^{1,2}, Лидија Златић¹, Душан Ранђеловић²

¹Универзитет у Крагујевцу, Педагошки факултет у Ужицу,

²Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици,
Филозофски факултет

Прокрастинација, која се огледа у одлагању започињања или завршавања важних задатака, представља учесталу и распрострањену појаву у студентској популацији. Досадашњи налази сугеришу да значајну улогу у прокрастинацији може имати перфекционизам – особина личности која обухвата постављање високих стандарда и фокусираност на њихово постизање (перфекционистичка тежња), уз прекомерне критичке евалуације и бригу око прављења грешака (перфекционистичка забринутост). Ипак, механизми који се налазе у основи повезаности перфекционизма и прокрастинације још увек нису у потпуности разјашњени. Имајући у виду да поједини облици перфекционизма могу бити повезани са маладаптивним когницијама и повишеним нивоом анксиозности, смањујући продуктивно понашање, циљ овог истраживања представља испитивање медијаторске улоге анксиозности у релацији између димензија перфекционизма и прокрастинације код студената. Узорком је обухваћено 278 студената основних академских студија, старости између 18 и 28 година ($M=20.63$, $SD=1.79$). Подаци су прикупљени применом: Генералне скале прокрастинације, Фростове мултидимензионалне скале перфекционизма, и субскале анксиозности из Скале анксиозности, депресивности и стреса. Резултати медијационе анализе спроведене помоћу Hayes PROCESS макро алата (Модел 4) су указали на значајан директан негативан допринос димензија Лични стандарди ($\beta=-0.289$, $p<0.001$) и Организација ($\beta=-0.475$, $p<0.001$), те значајан директан позитиван допринос димензија Брига око грешака ($\beta=0.132$, $p<0.001$), Родитељски критицизам ($\beta=0.165$, $p<0.001$), и Сумња у вези акције ($\beta=0.173$, $p<0.001$), објашњењу прокрастинације. Анализом су, такође, идентификована четири значајна индиректна ефекта. Анксиозност се показала као делимични медијатор у релацијама између Бриге око грешака ($\beta=0.051$, $CI=[0.008, 0.092]$), Родитељског

²² trifunovic_biljana@yahoo.com

критицизма ($\beta=0.053$, $CI=[0.007, 0.102]$), Сумње у вези акције ($\beta=0.038$, $CI=[0.007, 0.077]$), и прокрастинације, као и потпуни медијатор односа између Родитељских очекивања и прокрастинације ($\beta=0.048$, $CI=[0.015, 0.089]$). Добијени резултати сугеришу да перфекционистичка забринутост, кроз повећање анксиозности, подстиче одлагање започињања или завршавања важних задатака и активности, док перфекционистичка тежња може умањити тенденцију ка прокрастинацији.

Кључне речи: прокрастинација, перфекционизам, анксиозност